

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

№ 44 (2225) 24 aprel 2021-ci il

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycanın gözəl guşələrindən, zəngin təbii sərvəti olan regionlarından biri də Zəngilandı. Bu rayona az-şox bələd olan hər kəs bilir ki, rayonun relyefi həm dağlıq, həm də dağ ətəyi olmaqla insanda xoş ovqat yaradır. Xüsusilə rayonun məşhur Çinar meşəsi bu bölgəni həmişə maraqlı, diqqətəçəkən edibdi. Ona görə də Zəngilan rayonun yaranma tarixinə üz tutanda təbii ki, ilk öncə Sovet dönməni xatırlatmalı olub. Belə ki, Zəngilan 1930-cu ildə

taya qoymuşdu. Belə ki, düşmən Azərbaycanın qədim mədəniyyət beşiklərindən biri olan Zəngilanda tarixi abidələrimizə, yaşayış məskənlərimizə qənim kəsilməmişdi. Təkcə rayon ərazisindəki qədim şəhər qalığı olan, yəni "Şəhri Şərifan" və "Şəhri Xəlifan" adlı yeri onun qalıqlarını demək olar ki, bütünlüklə məhv etmişdilər. Adı çəkilən bu ünvan hələ 1974-cü ildə rayon ərazisində tikilən Xudafərin su qovşağında aparılan işlər zamanı aşkarlanmış və Azərbaycan AMEA-nın Tarix İnsti-

rada kənd təsərrüfatının inkişafına bir növü yaşıl işıq yandırılıb. Qubadlı və Cəbrayıl rayonu ilə, cənubdan İran, qərbdən isə Ermənistanla həmsərhəd olan Zəngilanda kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi demək olar ki, bütün dövrlərdə diqqətdə saxlanılıb. Həm yerli sakinlərdə, həm buraya kənardan üz tutanlarda bu torpağın bərəkətinə xüsusi maraq olubdu. Üstəlik, Zəngilan ərazisində kifayət qədər tikinti daşı, əhəng xammalı, qızıl, qara mərmər və s. də var ki, bu da yerin altının üzə-

ZƏNGİLANIN ÜMİDLİ SABAHİ

rayon mərkəzi kimi rəsmiləşdirilmiş və bu rayon Azərbaycanın Ermənistanla sərhəddində yerləşdiyindən onun zaman-zaman problemləri də mövcud olmuşdu.

Xüsusilə 1988-ci ilin fevralından başlayan Dağlıq Qarabağa torpaq iddiası ilə bağlı erməni daşnaqlarının həmlələri Zəngilandan da yan keçməmişdi. Əksinə, rayonun sərhəd kəndləri, rayon mərkəzinin özü daim atəş altında saxlanılmışdı. 1993-cü ilin oktyabr ayının 29-da Zəngilan Ermənistan tərəfindən işğal olunmuşdu. Rayon sakinlərinin bir qismi Araz çayı vasitəsilə İran sərhəddini keçmiş və əsir düşməkdən özlərini xilas edə bilmişdilər. Təəssüf ki, həmin dövrün siyasi proseslərinin qurbanına çevrilən Zəngilanın işğal dövrü böyük dağıntıların, iqtisadi sarsıntıların yaratdığı ağır durumu or-

tutunun arxeoloqları 1979-cu ildə bu qədim şəhərdə qazıntılara başlamışdılar. Nəticədə də məlum olmuşdu ki, bu gün də mövcud olan Şərifan kəndinin ərazisindəki "Şəhri Şərifan" qədim memarlıq ərazisi. Təəssüf ki, həmin abidənin böyük bir hissəsini Həkəri çayının suları yuyub aparmışdı. Amma qazıntılar zamanı buradan Makedoniyalı İsgəndərin adı üzərində yazılmış sikkələr tapılmışdı. Bax, bu tarixi faktın bir nümunəsi onu göstərir ki, beş qəsəbədə, 79 kənddən ibarət olan Zəngilan rayonu özünün böyük iqtisadi potensialı ilə hər zaman diqqəti özünə çəkib. Ona görə də bu əraziyə müxtəlif ölkələrdən tacirlərlə yanaşı, işğalçı güclər də həmişə üz tutublar. Tarixinə nəzər saldıığımız Zəngilanın coğrafiyasına da üz tutanda məlum olur ki, bu ərazinin dağlıq, dağətəyi və düzənlik olması bu-

rində yaşayan insanlara iqtisadi baxımdan böyük dəstəkdi. Yeni məşhur şəirlərimizin birində deyildiyi kimi, Zəngilanda yerin altı da, yerin üstü də zəngindi. Təbii ki, bu Zənginliyin də birinci faktoru elə zəngilanlıların özləridi. Rayon sakinləri öz təbiətlərinin, öz coğrafiyalarının onlara verdiyi bəri, bərəkəti, nemətləri, yatırımları istifadə edirlər.

Zəngilanın işğalından sonra rayondakı qədim abidələrimiz, Hacılar dairəsi gücü, Yenikənd sərđabəsi, Zəngilan şəhərinin özündəki məscid, Bartaz qız qalası, Koroğlu daş abidələri düşmənin vandal siyasətinin, faşist əməllərinin qurbanına çevrildi. Zəngilan işğaldan azad edildikdən sonra yayımlanan videogörüntülər düşmənin qədim abidələrimizdə, məscidlərimizdə donuz saxladığının şahidinə çevrildi. Seyr etdiyimiz bu vandalizm düşmənin iç üzünü açıb göstərən əsas faktlardan biridi.

Bu gün Zəngilan rayonu özünün Böyük Vətən Müharibəmizin qələbə tənənəsini yaşamağa başlayıb. Belə ki, rayona səfər edən Ali Baş Komandanımız və Birinci xanım Zəngilanın düşmən tərəfindən necə dağıdıldığını, necə viran qoyulduğunu özünün kəskin fikirlərlə hər kəsə çatdırdı. Ali Baş Komandan vurğuladı ki, "baxın, görün, bu barbarlar, bu faşistlər hansı vəhşilikləri ediblər, evləri, abidələri dağıdıblar. Müqəddəs yerlərimizi mundarlayıblar. Amma onlar unutma-

sınlar ki, biz Zəngilanı, digər rayonlarımızı da yenidən əvvəlkindən də gözəl quracağıq. Biz bütün dünyaya göstərəcəyik ki, hansı gücün, hansı qüdrətin sahibiyik".

Bəli, ölkə prezidentinin işğaldan azad olunmuş Zəngilana səfərindən sonra verdiyi tapşırıq və göstərişlərə uyğun olaraq, rayon ərazisində işıq xətlərinin bərpası, yolların çəkilişi, infrastrukturun bərpası üçün planlı fəaliyyətə başlandı.

Artıq media mənsublarının Zəngilana son səfərindən əldə etdiyimiz bilgilərə uyğun olaraq deyə bilərik ki, bu gün Zəngilanda yaşıllaşdırma, abadlaşdırma istiqamətində uğurlu işlər görülür. Hətta qaradaş Türkiyə Respublikasının kənd təsərrüfatı nazirinin azərbaycanlı həmkarı ilə birlikdə Zəngilana etdiyi səfər və burada dostluq parkının salınması sübut edir ki, böyük təbii resursları olan bu regionda həyatın öz axarına qaytarılması və daha sürətlə inkişaf etdirilməsi üçün əsaslı işlərə start verilir.

Bu günlərdə Hacıqabul rayonuna səfər edən prezident cənab İlham Əliyev vurğulamışdı ki, "işğaldan azad edilmiş rayonlarımızın bərpası üçün mənim tapşırıqlarımla böyük layihələr hazırlanıb. Həmin layihələrin ilk öncə Zəngilanda tətbiqinə başlanacaq.

Burada "Ağıllı kənd" pilot-layihəsi gerçəkləşdiriləcəkdi".

Bu gün Zəngilanın yerli resursları olan yeraltı, yerüstü sərvətləri imkan verir ki, burada düşmənin məhv etdiyi yaşıllıq zolaqları bərpa edilsin. Necə ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə genişmiqyaslı yaşıllaşdırma işləri aparılır. Bax, həmin proqram çərçivəsində həm Ekologiya Nazirliyinin əməkdaşları, həm də Azərbaycanın media təmsilçiləri Zəngilanda yeni tinglərin əkilməsində iştirak ediblər. Deməli, burada əkilən ağacların həm meşə materialları kimi, həm də bağçılıq baxımından say və ərazi etibarlı ilə böyük olması rayonda bu sahələrin məhsullarının da istehsal edilməsinə şərait yaradacaqdı. Əkinçiliyin, quşçuluğun, heyvandarlığın inkişafına cəlb edilən iş adamlarının, fermerlərin, həmçinin dövlət sektorunun özünün görəcəyi işlər Zəngilanın qarşdakı uğurlu günlərinin təməli.

Düşünürəm ki, cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında gerçəkləşən böyük qayıdış Zəngilanın da bir region olaraq inkişafında öz sözünü deyəcək. Həmin sözün deyiləcəyi zaman isə hər gün bizə yaxınlaşmaqdadı.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDIANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

24 aprel 2021-ci il